

ת"פ (תל אביב) 57895-11-19 - אברהים זיד נ' מדינת ישראל

לפני: כב' השופטת מירב קלימן
המבקש:
(הנאשם 4)
נגד
המשיבה:
(המאשימה)

אברהם זוד ע"י ב"כ

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד ערד חן אביטן, עו"ד יוסי עטון

החלטה

בקשת הנאשם 4 בהליך שבכותרת ("הנאשם") לחזור בו מהודאתו בעבירות המפורטות בכתב האישום, בהתאם לסעיף 153 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "הסדר").

רקע לבקשה ועיקר טענות הצדדים

- הנאשם שישם כמנהל עבודה בחברת בניה אשר ביצע בין היתר עבודות פרויקט בראש העין (להלן: "החברה"). ביום 25.11.19 הוגש כתב אישום המייחס לחברה ולבעלי תפקידים בה, בהם הנאשם, אישומים בגין עבירות בטיחות בעבודה. לנאשם יחסו במסגרת כתב האישום שלוש אישומים שעניינם עבירות לפי תקנה 8(א) לתקנות הבטיחות בעבודה (צידו מן אישי), תשנ"ז-1997 ותקנת 19(א) ו-20(ג) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988.
- על פי הטען ככתב האישום, בתקופה שבין 24.2.2017 ליום 18.5.2017 באצו בקורות באתר ע"י מפקחי המאשימה, בהן נמצאו ליקויי בטיחות המהווים הפרות של הוראות הדינים לעיל, כאשר כנגד הנאשם טען כי הפר את חובותיו כמנהל עבודה להשגיח, לפקח ולוודא כי העבודה מתבצעת בהתאם לדיו בכל הנוגע לבטיחות בעבודה בנבנה ולפיקוח מסוכנים.
- ביום 20.12.2022 הגיש הנאשם את תשובתו לכתב האישום במסגרתה כפר באישומים שחשטו לו, בד בבד הגיש בקשה לביטול כתב האישום נגדו מממת הנגה מן הצדד וזו נדחתה בהחלטת מיום 31.8.2023.
- ביום 12.3.2024 בפני דיון החכות, בהחלטת דויע הצדדים כי הגיעו להסדר פתוח, במסגרתו ידה הנאשם בעבודות המחויבות לו בכתב האישום והצדדים טיענו לעונש באופן פתוח. בהתאם, חזר בו הנאשם מהאישום ובהתאם הורשע בעבירות שחשטו לו עלשום האישומים.
- אחר הדברים הללו, לאחר הגשת טיעונים לעונש בכתב מטעם המאשימה ובטרם הוגשו טיעונים מטעם הנאשם, הגיש הנאשם ביום 8.4.2024 בקשה לחזור בו מהודייתו. לטענתו, במסגרת הדברות בין הצדדים במגעים להגעה להסדר, הציעה המאשימה שתי חלופות: האחת, הסדר "טור" במסגרתו יוסכם על קנס בגובה 50% מהקנס המרבי עבור כל הפרה והשני - הסדר "פתוח" במסגרתו תעותר המאשימה לקנס עד לגובה של 30% מהקנס המרבי עבור כל הפרה.
- הנאשם טוען כי הסכים להסדר הפתוח, אולם עם קבלת הטיעונים לעונש מטעם המאשימה התברר כי זו הפרה את ההסכמות בין הצדדים ועותרו להשתתף קנס בגובה 50% מהקנס המרבי, בניגוד למוסכם. הנאשם טוען כי בשיחה טלפונית עם ב"כ המאשימה השיב זה כי ככל הנראה דבריו לא הבונו להלכה וכי עמדת המאשימה וזה בכל תיק הבטיחות - 30% קנס בהסדר טור ו-50% בהסדר פתוח. לעמדת הנאשם, מדובר בהפרת הבטחה שלטונית, כמו גם פגיעה באינטרס ההסתמכות והציפייה שלו, באינטרס הציבורי ובניהול יעיל של ההליך הפלילי.
- כפועל יוצא, מקום בו לטענת הוראות הסתמכה על מידע שני שנשמר לו ואשר הבקשה עומדת בתנאים שנקבעו בפסיקה לענין המניע והיעוטי - עותר הנאשם לאפשר לו לחזור בו מהודייתו.
- המאשימה טוענת כי החלטות שהוצעו לנאשם היו 30% מהקנס המקסימלי בהסדר "טור" או 50% מהקנס המקסימלי בהסדר "פתוח". זאת, נוכח הרציונל לפיו בהסדר טור מתקיים חסיכון במשאבי ניהול התיק ואילו בהסדר פתוח חסיכון זה אינו מתקיים ומשכך הקנס המבוקש ע"י המאשימה הינו גבוה יותר. המאשימה מוסיפה כי לא ברור לה כצד הבין הפנימי את הדברים כפי שהבין וכי הברירה לו כלל שנהאשם מעוניין לחזור בו מההסדר אין מניעה כי יגיש בקשה מתאימה בענין לבית הדין. עוד מוסיפה המאשימה כי לחזרת הנאשם מהודאתו ישנן השלכות מורכבות לאור העובדה שחלק מהעדים נחקרו זה מכבר ועל כן קבלת הבקשה תחייב את העדות בשנית וחסורכל את ניהול התיק.
- המאשימה טוענת עוד כי שני מרכיבי הסדר - הודאת הנאשם בעבירות כתב האישום ושללום קנס המיומן מגובה הקנס המקסימלי - מתקיימים בבטיחות בעבודה. מתקיימים בבטיחות בעבודה. בהתאם למבטחים, קבועים בחוק בפסיקה לענין זה, בנוסף, יש לזכור כי הנאשם מינע והתנהלות מול נעשה באמצעות בא כוחו, כך שעליו שישלום נגדה הקנס היה מרכיב משמעותי וחשוב, ככן כי היה ממצה עד תום את הבנת התיק הכספי של גובה הקנס אותו בתקש המדינה. לאור האמור, טוענת המאשימה כי אין מקום לקבל את הבקשה לחזרה מהודייה בבטיחות האמורות ולחלופי; בתקש לחזיר את ההכרעה בבקשה לשיקול ידעו של בית הדין.

דיון והחלטה

9 סעיף 153 לחס"פ קובע לדקלום:

153. (א) הורה הנאשם בעבודה, אם בהודייתו שכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו.

(ב) התייב בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, ובכל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שסודרה בהודיית הנאשם וחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנוסבות.

10. בענין ע"פ 2005/20 **מדינת ישראל**, נדע בית המשפט תלויין על הכללים המנחים אותם על בית המשפט לשיקול בבואו להכריע בבקשת נאשם לחזרה מהודיה על פי סעיף 153 הנ"ל. וכך נכתב:

"לנאשם הליך הפלילי אמנם נשחזר זאת מלאה לנפשו בעבודת כתב האישום ולגלג הליך הכוחות, אך משכחיה להודות בהן הוא לא זכיל לחזור בו מהודייתו אלא מנימוקים מיוחדים המצדיקים זאת... המתוקן לא פירש מהם אותם "נימוקים מיוחדים", אך לאורך השנים הפסיקה קבעה מספר כללים מתייב מסובת, ככלל, נפסק כי התייב כאמור יתן אך ורק בגבישות חריגות. באופן פרטני, התייחסה הפסיקה לשלש עילות מרכזיות - פגם ברצון החופשי, כשל בייצוג ריצוין וכן בחשיפת האמת העובדתית. יודע כי הכללים בנושא זה אינם נוקשים, ורשימת המוקים המיוחדים שידעו בפסיקה איננה סגורה.

...

העילה הראשונה, והמרכזית, הינה פגם ברצונו החופשי של הנאשם בתת ההודיה. פגם ברצונו יכול לנבוע מהפעלת לחץ פני או נפשי על הנאשם; מהסרת מידע רלוונטי מהנאשם או ממתן הסברים חסרים לבי משמעות ההודיה ותוצאותיה ...

עלה נוספת שנקבעה בפסיקה הינה כשל בייצוג המשפטי שיתן לנאשם. כשל כאמור עשוי לנבוע ממחדלים מסטנדרטים, נגזמת התעלמות מראיות, פעולה מתוך נכוד ענייני או שיקולים רחם או מכל מחלד אחר אשר הפך את ייצוג הנאשם בלתי מקצועי מעיקרו (ראו ע"פ 3371/17 כ"ן מדינת ישראל, [פורסם בבנב] פ"ס 20' (3.7.2018) (להלן: עיין בהן); ע"פ 5561/03 פ"ס 9-8).

11. העילה השלישית שהוכרה בפסיקה היא רצונו הן של הנאשם להביא לשיפת האמת העובדתית... תחת אותה תפיסה, כל עוד רצונו הנאשם לחזור מההודיה נובע מתוך טעם ענייני וכן להוכיח את חפותו, ולא מתוך תכסיס פסול, אין להכבד עמו..."

12. בית המשפט התייחס עוד למצב בו הבקשה לחזרה מהודיה מוטלת משה מתן רור הדין וקובע כי במצב זה "התועלת הפוטנציאלית" בחזרה מן ההודיה מובבלת. בניגוד למקרה בו הבקשה הוגשה לאחר מתן רור הדין, או עולה חשש משמעותי שמה הנאשם מבקש לחזור בו בשל חזרתו הוגשו שנובר עליו. לסיכום קבע בית המשפט תלויין כי נתן לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו, בשם לב לעיתוי הגשת הבקשה ולפגם העומד בבסיס מתן ההודיה.

13. בעניינו, הנאשם הגיש את בקשתו לפני מתן רור הדין ובמסגרת לאחר הגשת טיעוניה המאשימה לעונש, באופן שיש בו כדי ליקר את ההשש שהועלה בפסיקה לעיל לענין התועלת שתצמח מכך לנאשם ויש בו אף לתמוך בעמדתו כי אין אירעה או הבנה בהבנת את הסדר הטיעון לו הסכים את יסודותיו.

14. איני סבורה כי נתן לקבל את עמדת המאשימה, לפיה הפער הבסיסי בין שתי האפשרויות אינו מצדיק חזרה מהודיה וכי ככל שמדובר בהסכמה לתשלום נמוך מגובה הקנס המקסימלי, הרי שהסכום עצמו אינו משה. מטבע הדברים בבואו לבחון את הצעתו שבפניו יעריך הנאשם מאון שיקולי "עלות-תועלת" ויבחר את האפשרות המטיבה מבחינתו. בענין זה, יש לעמוד על הפער בין שתי החלופות שהוצעו לנאשם - 30% מהקנס המרבי ומנגד 50% מהקנס המרבי, כאשר לפי אחת האפשרויות מדובר בהסכמה "סגורה" על סכום הקנס ואילו לפי האפשרות האחרת מדובר על סכום המקסימלי. לתועלת המאשימה והסכום מגידו בסופו של יום יהיה תלוי בהכרעת בית הדין. כך שלא מן הנמנע כי הנאשם, אשר סבר, ככל הנראה בשגה, כי הוצע לו הסדר פתוח במסגרתו תעותר המאשימה לקנס של עד 30% מהסכום המקסימלי, אכן חזר להודות באשמה ולבחור באפשרות זו על פני תשלום רדוי של קנס בגובה 50%, שהוא גבוה יותר, קרי הנאשם חזר באפשרות אותה הוא ראה כבעלת פוטנציאל לתשלום הקנס המופחת ביותר, לפי הבנתו.

15. בבסיבות אלה ושעה שמאשימה הוחרה את ההכרעה בשאלה זו לשיקול דעת בית הדין, מצאתי כי יש לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו.

15. בשם לב לאמור, הכרעת הדין בעניינו של הנאשם 4 מיום 12.3.24 תבוטל. הנאשם ידוע על ליום 13.6.2024 האם עומד הוא על הקרית עדי המאשימה אשר נחקרו כבר, שאז ינתנו הוראות מתאימות על ידי בית הדין.

ניתן היום, כ"ט אייר תשפ"ד, (06 יוני 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

חתימה